

УДК 636.084.51:636.2

Пікула О.А., асистент*
Вінницький національний аграрний університет**ТРИВАЛІСТЬ ЕМБРІОНАЛЬНОГО ПЕРІОДУ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ
ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ПРИ РІЗНИХ УМОВАХ
ГОДІВЛІ**

Виявлено вплив рівня годівлі і віку тварини на тривалість тільності. Так, фактор годівлі має суттєвий вплив на тривалість тільності нетелей. Вплив цього фактору зберігається і на протязі другої лактації, лише коли організм тварини повністю сформовано (третьої отел) вплив рівня годівлі на тривалість тільності практично зникає.

Ключові слова: отел, ембріональний період, українська чорно-ряба молочна порода, лінія, витрати кормів, рівень годівлі, кормові одиниці.

Велике значення для функції відтворення мають умови годівлі й утримання корів і нетелей у період тільності. Особливо в другій половині тільності умови годівлі впливають на стан здоров'я корів та нормальний перебіг отелення, а також на рівень життєздатності приплоду, тривалість сервіс-періоду і наступне запліднення [1].

Недостатньо вивчене питання відносно рівня впливу годівлі на тривалість тільності нетелей. Так, на відміну від повновікових тварин тривалість тільності у нетелей значною мірою залежить від рівня годівлі [4]. Дане ствердження пояснюється тим, що нетелі, корови з 2 отелом мають не до кінця сформований організм (перше осіменіння рекомендується при умові, що тварина досягла 75% живої маси повновікової тварини) і якась частина поживних речовин корму йде на формування материнського організму, і відповідно кількість поживних речовин для власне плоду дещо зменшується [2]. Як відомо, що зменшення кількості поживних речовин є негативним фактором, який продовжує тривалість тільності. В свою чергу повновікові корови витрачають енергію корму лише на підтримання власного організму, на формування плоду та на молочну продуктивність, то фактор годівлі на тривалість тільності, як правило, зникає, або проявляється в незначній мірі [3, 5]. Але даних про рівень забезпечення корів кормами та впливу його на тривалість ембріонального періоду корів української чорно-рябої молочної породи ще недостатньо.

Мета досліджень. Метою досліджень послужило вивчення впливу рівня годівлі і віку тварини на тривалість тільності корів української чорно-рябої молочної породи в умовах племінного заводу "Батьківщина" смт. Стрижавки Вінницького району Вінницької області.

Матеріали і методика досліджень. Для досліджень було відібрано по 20 корів української чорно-рябої молочної породи, за 1, 2 та 3 отелом. Відібрані тварини належали до однієї лінії (лінія Р. Соврінга 198998). Проаналізовано рівень годівлі корів за період 2002-2008 року (за матеріалами первинного зоотехнічного, племінного та бухгалтерського обліку). Визначення тривалості ембріонального періоду при отелах

* Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор Польовий Л.В.

корів у 2002 – 2008 роках. Корови отелились в січні – лютому, що дозволило створити для піддослідних корів однакові умови годівлі та утримання у межах календарного року.

Результати досліджень. Дослідженнями встановлено, що витрати кормів за період тільності корів у 2002-2008 роках були в межах 3212-4570 корм. од.

При осіменінні піддослідних корів української чорно-рябої молочної породи використовувалась сперма бугаїв-плідників Кавказа 5782, Нарциса 5739, Ізмуруда 5896, які належать до лінії Р. Соврінга 198998.

Таблиця 1. Вплив різних умов годівлі на тривалість тільності корів української чорно-рябої молочної породи

Роки	Витрати кормів у період тільності корів, корм од	Тривалість ембріонального періоду, днів			Лінія Р. Соврінга 198998		
		1 отел	2 отел	3 отел	1 отел	2 отел	3 отел
2002	3212	292,0±1,08	294,2±1,07	287,1±2,04	Кавказ 5782		
2003	3253	290,1±1,56	293,1±1,25	288,3±1,58	Кавказ 5782		
2004	4402	274,5±1,72***	279,2±2,12***	284,3±1,71	Нарцис 5739		
2005	4570	278,3±1,63***	282,3±1,47***	286,3±1,54	Нарцис 5739		
2006	4227	287,1±1,48*	284,4±1,68***	285,2±2,06	Ізмуруд 5896		
2007	4153	284,3±1,05***	280,2±1,37***	287,2±2,14	Ізмуруд 5896		
2008	4152	283,3±1,02***	282,0±1,52***	284,4±2,07	Кавказ 5782		

Примітка: *P<0,05; **P<0,01; ***P<0,001.

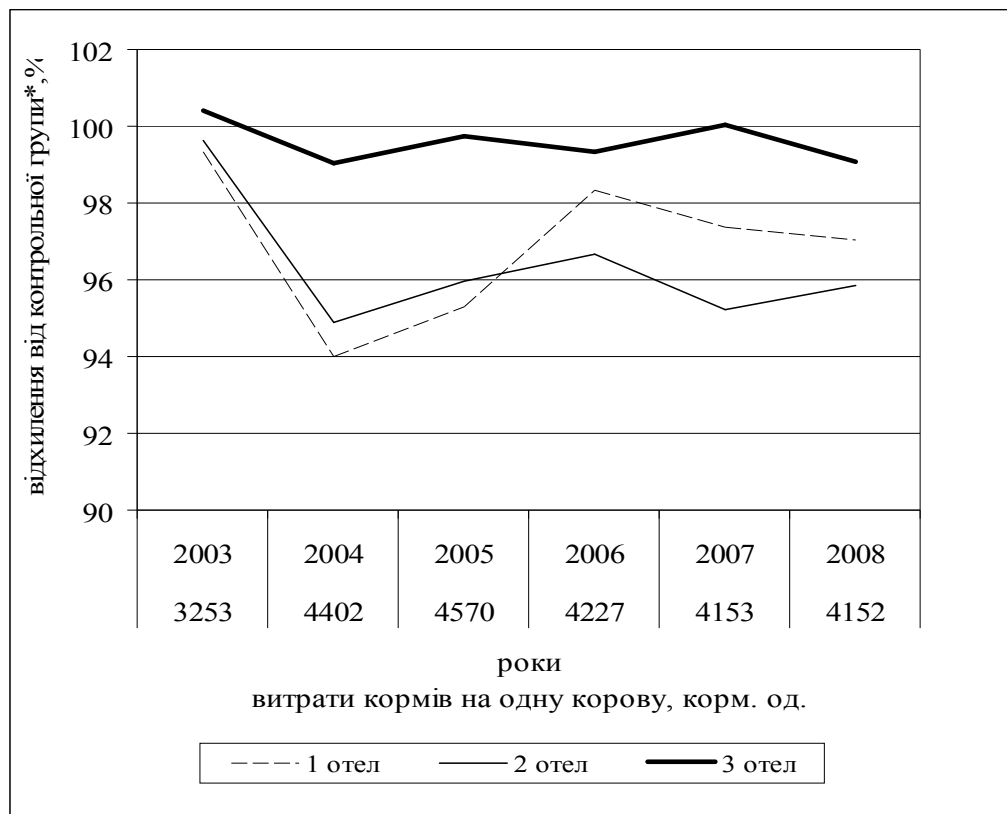
З даних таблиці 1 видно, що найменша тривалість тільності встановлена у корів першої лактації (274,5-278,3 дні) у 2004-2005 роках при рівні годівлі 4402-4570 корм. од. Таким чином, такий рівень годівлі нетелей дозволив прискорити розвиток плоду, що призвело до скорочення тривалості тільності від запланованого на 7,5-3,7 дні. Різниця вірогідна при P<0,001, P<0,05. Деяке погіршення умов годівлі нетелей призвело до продовження терміну тільності. Особливо яскраво дане явище проявилось у 2002-2003 роках, де тривалість тільності відповідно склала 292-290 днів, при рівні годівлі – 3212-3253 корм. од., або менше на 37-40%.

Порівняльна оцінка корів української чорно-рябої молочної породи за тривалістю тільності з 2002 роком показало, що в 2004 році період був меншим на 17,5 днів в 2005 – 13,5 днів. Виходячи з цього, встановлено зворотну залежність між тривалістю тільності та рівнем годівлі у корів-первісток української чорно-рябої молочної породи.

У корів 2 отелу найбільшою тривалістю тільності була у 2002-2003 роках (294,2-293,1 дня), у наступних календарних роках цей період дещо скорочується і коливається в межах 279,2-284,4 дні. Різниця вірогідна при P<0,001.

На тривалість тільності повновікових корів (3 отел) вплив рівня годівлі

несуттєвий, підтвердженням даних закономірностей свідчить і порівняльна оцінка впливу умов годівлі на тривалість тільності корів (рис. 1.).

* 2002 рік – контроль (витрати кормів на одну корову 3212 корм. од.)

Рис. 1 Порівняльна оцінка впливу умов годівлі на тривалість тільності корів.

З графіку 1 видно, що у корів-первісток, за другим і третім отелом покращення умов годівлі привело до скорочення ембріонального періоду у 2004 році у порівнянні з 2002 роком. Практично на одному рівні залишились показники тільності при покращенні годівлі на 3,8%. Але зменшення кормів на одну голову у наступному 2006 році на 8,1% продовжило у корів за першим і другим отелом термін тільності, а за третім – залишився на попередньому рівні у порівнянні з 2002 роком.

Висновки. 1. Встановлено зворотну залежність між тривалістю тільності та рівнем годівлі у корів української чорно-рябої молочної породи за першим і другим отелом, а за третім – така закономірність не встановлена.

2. Коровам української чорно-рябої молочної породи, які належать до лінії Р. Соврінга 198998 (бугаї-плідники Кавказ 5782, Нарцис 5739, Ізмурд 5896), достатньо згодовувати у період тільності 44-46 ц корм. од., що дозволить скоротити термін тільності на 13,5-17,5%.

3. Доведено, що забезпечення нетелей кормами на рівні 2 і 3 отелів позитивно впливає на прискорення формування плоду та скорочення тривалості тільності, як один із факторів підвищення виходу телят за рік.

Література

1. Бегучев А. П. Скотоводство. /А. П. Бегучев М.:Агропромиздат, 1984 543 с.
  2. Волков С. Влияние запуска и подготовки коров к отелу на их воспроизводительные функции / С. Волков // Молочное и мясное скотоводство. - 1983. - № 2. - С. 12-13.
  3. Пелехатий М.С. Відтворювальна здатність чорно-рябих корів різного походження і генотипів в умовах українського Полісся. / М.С.Пелехатий // Зб. Розведення і генетика тварин. - № 31-32. - К.: Аграрна наука, 1999. - С. 180-182.
  4. Пещук Л.В. Вплив паратипічних факторів на реалізацію генотипу тварин Л.В. Пещук // Аграрний вісник Причорномор'я. - Одеса. - 1999. -І.ІІІ. № 3 (6). - С 3-9.
  5. Погрібний Г.Г. Шляхи поліпшення репродуктивної функції у високопродуктивних молочних корів. / Г.Г.Погрібний, И.З.Сірацький // Зб. Розведення і генетика тварин. №31-32. -К.: Аграрна наука, 1999. - С.194-195.
-
-

Summary

Duration of embryo period of the Ukrainian motley dairy cows at the different terms of feeding / Pikula O.A.

The influence of the level of feeding and age of animal on duration of pregnancy period has been founded. So, the factor of feeding has a substantial influence on the pregnancy duration of heifers. The influence of this factor remains as to the second lactation. Only when the organism of animal is fully formed (the third labour) the influence of the feeding level on pregnancy period practically disappears

Key words: labour, embryo period, Ukrainian motley dairy breed, line, fodder expenses, level of feeding, fodder units.